

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
9090 Pannonhalma, Vár 1.

2006/3. sz.

Bár a mostani program még le sem zárult, illene a továbbiakról szólnom, de a részben már megváltozott illetve változó szakmai-politikai helyzet miatt sajnos nem tudom, hogy mi(lyen) lesz a folytatás.

(A vizsgálatokról nagyobb terjedelmű összefoglalás is készül, melyet később az EKE honlapján, ill. a Könyv, Könyvtár, Könyvtárosban olvashatnak a kollégák.)

Ásványi Ilona
vezető szakfelügyelő

Szomszédolás a pálos és piarista könyvtárakban

2006 őszén folytatódott az elmúlt évben megkezdett Szomszédolás programsorozat. Szeptember 26-án a **Központi Papnevelő Intézet Pálos Könyvtárát** és a **Piarista Központi Könyvtárát** nézhették meg az érdeklődők. Délelőtt 11 órakor kezdődött a „séta” – körbejártuk a quadrumot – majd ezt követően mentünk fel a barokk kori teremkönyvtárba, a kolostor „ékszerdobozába”. Ott **Diós István** atya mesélte el a könyvtár történetét. A kolostort a templommal együtt a pálosok építették a 18. században. A könyvtári berendezéseket is pálos szerzetesek faragták, Rutschmann Antal vezetésével. A leleményes építész megoldotta, hogy befelé egy kétszárnyú ajtón lépünk be, de - a szimmetria érdekében - kifelé már csak egy szárnyú ajtón jövünk ki. A könyvtári bútorok megépítésénél gondolt a tudományokban megfáradt szerzetesekre, ezért a bútorba kihúzható sakktáblát is beépített. 1770 körül készült el a terem, ekkor egy 16 ezres könyvállományt helyeztek el falai között a pálosok. 1786-ban - II. József rendeleteinek értelmében – a szerzetesek elhagyták a kolostort, a könyvtár állománya az Egyetemi könyvtárba került. A 19. század elején Széchényi Ferenc a Nemzeti Múzeumot és Könyvtárát ebben a teremben kezdte kialakítani. 1802-ben kért engedélyt erre az uralkodótól, II. Ferenc 1802-ben erősítette meg a nemzeti könyvtár alapítólevelét. A mennyezeti freskót átfestették, és a nagycenki gyűjteményt felszállítva 1803-ban nyitották meg a könyvtárát, majd a gyűjteményt Napóleon seregei elől Erdélybe szállították. 1805-től az épület a Központi Papnevelő Intézetnek adott otthont. Ekkor a könyvtárát az Egyetemi Könyvtár duplum-gyűjteményéből töltötték fel, így állományában 163 kolostorból származó kötet található meg. Ezután megnéztük a PPKE Hittudományi Karának Könyvtárát, a gyűjtemény munkatársai jogosan büszkéek arra a 600, zömében idegen nyelvű folyóíratra, melynek fele kurrens.

Az érdekes - értékes könyvtárbemutatót finom ebéd követte, majd rövid séta és pihenő után a délutáni program a piarista könyvtárban folytatódott.

A könyvtár ma a piarista gimnázium épületében található, de megtudhattuk, hogy - a tervek szerint - költözés előtt áll. A kulturális javakért felelős piarista atya köszöntött bennünket. Részletes történeti áttekintést kaptunk a rend levéltárosától, **Koltai Andrástól** a rend történetéről, terjeszkedéséről. A piaristák Magyarországra 1642-ben telepedtek, és Podolinban épült az első iskolájuk. Pestre 1717-ben érkeztek és kezdték el a tanítást. A megérkezést követő napokban már prédikációgyűjteményes köteteket vásároltak, a könyvtár erőteljes fejlődése az 1740-es években kezdődött. (A későbbiekben az állományt hagyatékok is gyarapították.) Jelenleg az állomány közel

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
9090 Pannonhalma, Vár 1.

2006/3. sz.

tízezer kötet könyvből és ötezer folyóiratból áll. Az állományhoz tartozik két kódex, 61 ősnymtatvány, antikvák és RMK kötetek. Az állományról szakonként betűrendes cédulakatalógus készült, és elkezdődött az állomány számítógépes feldolgozása a Szikla rendszer segítségével.

Ezután **Homor Ferenc** könyvtáros vezetésével megnéztük a könyvtárat, a raktárakat, ahol a könyveket szakok szerint helyezték el. Néhány érdekes kötetet külön is megtekinthettünk. Utána meglátogattuk még a kápolnát, levéltárat és a piarisztikum gyűjteményt (piarista szerzők művei, a rendről szóló kötetek és a rendi intézmények nyomtatott kiadványai) is.

Tartalmas és szép nap volt. Képet kaptunk az egymás mellett, egymás közelében élő szerzetesi könyvtárakról, történetükről és jelenükről.

Kövécis Ildikó
Szegedi Hittudományi Főiskola Könyvtára

Vendégség **– élménybeszámoló –**

2005-ben indult az Egyházi Könyvtárak Egyesülése, az EKE szervezésében a „Szomszédolás” nevű program. Az érdeklődők, köztük a „civilék” (Ásványi Ilona elnök asszony szerencsés elnevezése), vagyis a nem egyházi könyvtárakban dolgozó kollégák vendégként, sorra keresik föl az egyházi könyvtárakat.

Hol voltunk? Eljutottunk Szentendrére, a Szerb Orthodox Egyházmegyei Könyvtárba; ezt különös sikernek tekinthetjük, mert nem könnyű „civilként” oda bejutni. Hasonlóan nehéz megtekinteni külsőként az Országos Rabbiképző Intézet – Zsidó Egyetem könyvtárát vagy a Központi Papnevelő Intézet Pálos Könyvtárát. (Az előbbiben a gyűjtemény kincseibe nem is sikerült bepillantnunk; az utóbbiban a könyvtáros, Dr. Diós István könyvtáros atya magát a küszöbön keresztbe fekvő oroszlánként jellemezte, ezzel is érzékeltetve a kincseket féltő attitűdöt.)

A Ráday-könyvtárban és az Evangélikus Országos Könyvtárban élményszámba mentek a szinte tudományos ülásszakká bővülő előadások. Az előadások alaposak voltak; egy napra talán túl tartalmasak is (a látogatás mindkét helyen ugyanaznapra esett).

Mit láttunk? Gyönyörű könyvtárakat; jellemzően múzeumkönyvtárakat, hiszen ezek a könyvtárak régi alapításúak vagy régi könyvek gyűjtőinek adományait őrzik. Unikálisokkal, ősnymtatványokkal, RMK-kal gazdag gyűjteményeket. Külön említenem kell a Ráday Könyvtár ritkaságszámba menő biblíamúzeumát.

Ám ezek a könyvtárak élnek: mind a tanulást, a tudományt szolgálják. A műhelymunka nagyrészt történeti. Nem véletlen, hiszen ezek a gyűjtemények (a muzeális jelleg mellett) egyszersmind levéltárak is.